

Nr 38.

Ankom till riksdagens kansli den 6 juni 1936 kl. 11 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om ökat skydd för frukt- och trädgårdsodlingen.

(1:a avd.)

Till bevillningsutskottet hava hänvisats

1:o) en inom första kammaren av herr *Elof Andersson* m. fl. väckt motion, nr 104, vari hemställdt,

»A) att riksdagen måtte besluta

dels — eventuellt med upphävande av nu gällande tullar och tilläggstullar å dessa varor — att följande varuslag skola under angivna tider vara belagda med nedan angivna tullsatser:

	per 100 kilogram	tiden
Lök, hänförlig till tulltaxenr 53	20 kr.	1/6—31/12
Plommon, hänförliga till tulltaxenr 67	35 »	1/7—15/11
Körsbär, hänförliga till tulltaxenr 67	35 »	1/6—31/7
Päron, hänförliga till tulltaxenr 67	20 »	1/7—31/12
Äpplen, hänförliga till tulltaxenr 67	20 »	1/6—15/1
Vindruvor, hänförliga till tulltaxenr 64	35 »	1/6—31/1
Rötter, ätbara, i tulltaxan ej särskilt nämnda; nyskördade färska (stat. nr 103)	50 »	1/11—30/6
Köksväxter, hänförliga till stat. nr 116, andra än haricots verts, sallad och kronärtskockor	70 »	hela året,

dels att tiden för gällande tilläggstullar å tomater och gurkor skall utsträckas att gälla för tomater under 1 maj—15 december och gurkor tiden 15 mars—15 december,

dels ock att beträffande blommor och blomdelar, hänförliga till stat. nr 89:2, skall utöver gällande tull utgå tilläggstull med 500 kronor för 100 kilogram under tiden 1 mars—1 december; eller

B) att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utfärdande av bestämmelser rörande importreglering av ovannämnda varor, så att verkamt skydd beredes svenska odlare.»

2:o) en inom andra kammaren av herr *Pehrsson* i Bramstorp m. fl. väckt motion, nr 254, vars hemställan förutom i nedan angivna delar överensstämmer med hemställan i motionen I: 104. Olikheterna mellan dessa motioner hänföra sig till tiden för de föreslagna tullarna å äpplen och päron. Medan i motionen i första kammaren föreslås, att tullen skall utgå för äpplen under tiden $\frac{1}{6}$ — $\frac{15}{1}$ och för päron under tiden $\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{12}$, yrkas i motionen i andra kammaren, att motsvarande tider skola vara för äpplen $\frac{1}{6}$ —sista februari och för päron $\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{1}$.

Av motiveringarna framgår, att motionärerna avsett *antingen* införande av de i motionerna berörda tullarna *eller* vidtagande av importreglerande åtgärder på förevarande område.

Beträffande motiveringarna, som äro likalydande i båda motionerna, får utskottet hänvisa till motionerna.

Med avseende å tullbeskattningens storlek enligt gällande grunder och enligt motionärernas förslag får utskottet hänvisa till efterföljande sammanställning.

Total tullbesättning, kronor per 100 kg.

Beträffande i tabellen upptagna varuslag med undantag av blommor och blomdelar, gurkor samt tomater hemställas i motionerna *antingen* om i kolumnen »Föreslagen tull» angivna tullsatser *eller* om dessa sistnämnda tullsatser med bibehållande av gällande tullar och tilläggstullar.

Tulltaxenr (Stat. nr)	V a r u s l a g	Nuvarande tull		Föreslagen tull	
		Grundtull	Tilläggstull	Grundtull	Tilläggstull
ur 36: 2 (89: 2)	Blommor och blomdelar, naturliga, avskurna, ej s. n., till prydnad användbara, andra än mimosa och ljung, friska..	500: —	—	500: —	¹ / ₈ - ¹ / ₁₂ 500: —
ur 48; ur 49 (103, ur 105)	Rötter, ätbara, ej s. n., nyskördade	¹ / ₁₁ - ³⁰ / ₆ 20: — ¹ / ₇ - ³¹ / ₁₂ 10: —	—	¹ / ₁₁ - ³⁰ / ₆ 50: —	—
53 (109)	Lök	5: —	—	¹ / ₆ - ³¹ / ₁₂ 20: —	—
ur 55 (112)	Gurkor	20: —	¹ / ₄ - ³⁰ / ₆ 30: —	Samma som nuvarande	¹⁵ / ₈ - ¹⁵ / ₁₃ 30: —
57: 1; 57: 2 (114; 115)	Tomater ¹	¹⁵ / ₁₂ - ¹⁵ / ₄ 10: — ¹⁶ / ₄ - ¹⁵ / ₁₂ 15: —	¹ / ₈ - ³⁰ / ₁₁ 35: —	Samma som nuvarande	¹ / ₅ - ¹⁵ / ₁₂ 35: —
ur 57: 3 (116: 1; ur 116: 2)	Köksväxter, färska eller enbart kokade, hänförl. till stat. nr 116, andra än haricots verts, sallad och kronärtskockor....	15: —	Blomkål 10: — Andra 25: —	70: —	—
64 (127)	Vindruvor ²	—	—	¹ / ₈ - ³¹ / ₁ 35: —	—
ur 67 (130)	Äpplen	10: —	¹ / ₇ - ³¹ / ₁₂ 10: —	{ Motion I: 104 ¹ / ₆ - ¹⁵ / ₁ 20: — Motion II: 254 ¹ / ₆ -sista febr 20: —	—
ur 67 (131)	Päron	10: —	¹ / ₇ - ³⁰ / ₁₁ 10: —	{ Motion I: 104 ¹ / ₇ - ³¹ / ₁₂ 20: — Motion II: 254 ¹ / ₇ - ³¹ / ₁ 20: —	—
ur 67 (ur 132)	Plommon	10: —	¹ / ₅ - ³¹ / ₁ 10: —	¹ / ₇ - ¹⁵ / ₁₁ 35: —	—
ur 67 (ur 134)	Körsbär	10: —	—	¹ / ₆ - ³¹ / ₇ 35: —	—

¹ Den nuvarande grundtullen är endast tillämplig för tiden ¹/₆ 1935—³¹/₁₂ 1936. Den före ¹/₆ 1935 gällande grundtullen å 15 kronor för 100 kg under hela året återinföres ¹/₁ 1937, därest den nuvarande tullsatsens giltighetstid icke förlänges.

² Tullfriheten för vindruvor gäller endast för tiden ¹/₆ 1935—³¹/₁₂ 1936. Därefter återinföres den tidigare utgående tullen å 35 kronor för 100 kg, därest icke tullfriheten förlänges.

Rörande importen av vissa i motionerna berörda trädgårdsprodukter får utskottet hänvisa till vid detta betänkande fogad bilaga.

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet i anledning av motionerna emottagit utlåtanden av medicinalstyrelsen, lantbruksstyrelsen och kommerskollegium.

Medicinalstyrelsen anför inledningsvis följande:

För vårt lands vidkommande torde såsom allmänt omdöme kunna sägas, att det ur näringsfysiologisk synpunkt är av stor betydelse, att konsumtionen av vegetabiliska födoämnen uppmuntras och underlättas. Till grund för detta uttalande ligger icke allenast dessa födoämnens kalorivärde utan även deras halt av bland annat olika slag av vitaminer och mineralier, vilkas betydelse ur näringsfysiologisk synpunkt är allmänt erkänd.

Detta allmänna omdöme är emellertid otillräckligt för ett vägledande uttalande rörande verkan från näringsfysiologisk synpunkt av ökat tullskydd för nu ifrågakvarande varuslag, lök, plommon, körsbär, päron, äpplen, vindruvor, rötter och köksväxter, tomater och gurkor.

Styrelsen framhåller, att för ett sådant uttalande kräves en omfattande utredning och undersökning av vart varuslag för sig. I avsaknad av tekniskt-hygieniskt laboratorium kan emellertid styrelsen icke göra en dylik undersökning och sålunda icke fatta ståndpunkt till det komplex av frågor, som sammanhänger med motionernas yrkanden.

Styrelsen yttrar slutligen:

Är det åter för utskottet av vikt att erhålla yttrande från medicinalstyrelsen rörande vissa varuslag, som uteslutande eller till väsentlig del importeras, såsom bananer, apelsiner och vindruvor, får styrelsen anföras, att genom denna import kvalitativt sett inga kända näringsämnen införas, som icke förut finnas inom landet. Kvantitativt sett åter betyder denna import i fråga om apelsiner en sådan förbättring av näringstillförseln, att en avsevärd nedgång i apelsinimporten alltid måste vara en för folkhälsan allvarlig sak. I fråga om bananer och vindruvor, vilkas näringsvärde jämfört med vissa svenska varuslag icke sätter dem i sådan särklass som apelsinerna, torde motsvarande omdöme näppeligen kunna fällas.

Vad slutligen angår valet mellan säsongtullar och importreglering vid åstadkommande av produktionskydd, synes medicinalstyrelsen produktionskydd genom säsongtullar åtminstone för närvarande vara att föredraga såväl från producent- som konsumentensynpunkt. Styrelsen ifrågasätter, om icke vid införande av sådana tullar rättighet borde medgivas regeringen att i fall av oförutsedd minskning i den svenska skörden tillfälligt suspendera sådana skyddstullar.

Lantbruksstyrelsen hänvisar till ett styrelsens utlåtande bifogat, ur den i juni 1935 utgivna boken »Trädgårdsodlingen i Sverige» hämtat särtryck angående dels några statistiska uppgifter om trädgårdsodlingen i Sverige, dels försök till beräkning av den svenska trädgårdsodlingens produktionsvolym. I detta tryckalster anföres årsmedeltal av odlarnas partipris å 58 olika trädgårdsprodukter för år 1934 och 1924, varav framgår icke blott att under nämnda tioårsperiod partiprisnivån sjunkit i medeltal för olika frukt- och bärslag med 55 procent och för olika köksväxter med 64 procent utan även att den inre konkurrensen mellan odlarna medfört så låga priser, att konsumenterna, trots jämförelsevis högt tullskydd, icke skäligen kunna framföra klagomål över prisbildningen på grund av förhandenvarande tullskydd.

Av följande vid lantbruksstyrelsens yttrande fogad tablå framgår, att medan importen av olika till trädgårdsalster räknade produkter (dock icke

svampar, humle, örter, bönor och tobaksblad) i medeltal för år under treårsperioden 1912—1914 hade ett värde av omkring 13 miljoner kronor, hade importen av motsvarande produkter år 1935 ett värde av nära 62.4 miljoner kronor.

	I medeltal per år treårsperioden 1912/14		Å r 1935	
	kg	kr.	kg	kr.
Levande och andra växter	2,242,343	2,156,914	6,995,989	9,550,182
Färska eller enbart kokade köksväxter	1,969,774	561,094	5,891,177	2,227,198
Färska frukter (apelsiner, bananer, citroner och vindruvor)	8,151,455	2,833,961	50,422,640	21,885,163
Färska frukter, andra	3,798,192	1,600,484	18,844,783	9,924,339
Torkade eller saltade frukter och bär..	6,607,653	5,595,601	22,525,248	17,731,709
Grönsaks- och fruktkonserver.....	386,630	313,845	1,069,653	1,052,108
Summa	23,156,047	18,061,899	105,749,490	62,370,699

I fråga om ändamålsenligheten av antingen säsongtullar eller importreglering delar lantbruksstyrelsen motionärernas uppfattning, att säsongtullar utgöra ett verksamt medel att stärka trädgårdsodlarnas ställning utan oskälig belastning av konsumenterna. Lantbruksstyrelsen finner vidare säsongtullar vara att föredraga framför importreglering, enär en importreglering endast kan taga hänsyn till kvantitetsbehovet och icke såsom tullar — på grund av prisreglerande inhemsk konkurrens — stimulerar en mera planmässig svensk kvalitetsproduktion. Dessa förhållanden utvecklas närmare i en utav föredraganden i ärendet upprättad promemoria¹ i ämnet.

Vad angår de i motionerna upptagna produkterna var för sig anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande:

Lök. I yttrande den 12 mars 1935 till bevillningsutskottet förklarade lantbruksstyrelsen sig på grund av verkställd produktionskostnadsberäkning för i Skåne odlad lök anse en tullhöjning av 10 öre per kilogram erforderlig, alltså en höjning från nuvarande 5 till 15 öre per kilogram. Då nu motionärerna föreslagit en tull under viss tid av 20 öre per kilogram, torde därvid hänsyn hava tagits även till mellansvenska odlingsbetingelser. Är denna förmodan riktig, synes sistnämnda tullsats icke för hög, därest skydd skall beredas jämväl för produktion inom andra områden än de ur odlingssynpunkt gynnsammaste i Skåne. Avkastningen per ytenhet i skånska lökodlingsdistrikt blir nämligen i allmänhet större och produktionskostnaden sålunda lägre än inom för lökodling mindre gynnsamma områden.

I motionerna har föreslagits, att ifrågavarande tull skulle utgå endast under tiden 1 juni—31 december. Såsom lantbruksstyrelsen i sitt nyssnämnda yttrande anförde, är denna tidsbegränsning icke tillfyllest. Lök är nämligen mycket hållbar och bör icke lämpligen föras i marknaden i för stora partier på en gång för att icke mellanhänderna skola trycka ned odlarnas partipris. Lantbruksstyrelsen finner därför tiden 1 augusti—31 mars vara mera lämp-

¹ Här ej avtryckt.

lig, då det gäller att skydda den inhemska produktionen av lök, än den av motionärerna föreslagna.

Plommon. Mot den i motionerna föreslagna säsongtullen kan, främst av skäl som anföres i det efterföljande under päron, ingen skäligen erinran göras vare sig ifråga om tullens storlek eller tiden för dess tillämpning. I varje fall lär för konsumenternas del någon prisförhöjning å plommon icke förändras av denna tull, då tillgången på plommon inom södra och mellersta Sverige i allmänhet är så rik — av södra Sveriges produktion till in i november — att den inhemska konkurrensen torde medföra skälig prisbildning. Däremot är det anledning antaga, att produktionen skulle kunna komma att ökas, bland annat av för konserveringsändamål lämpade högkvalitativa sorter, som tack vare utpräglat fin smak skulle äga möjlighet att ur handeln uttränga de visserligen köttrikare men i smak icke så värdefulla amerikanska persikorna.

Körsbär. I förenämnda yttrande till bevillningsutskottet den 12 mars 1935 framhöll lantbruksstyrelsen, att redan det förhållandet, att konsumtionstiden för körsbär till följd av tidig import utsträckt att omfatta cirka 8—9 veckor i stället för tidigare 5 à 6 veckor, i hög grad minskat intresset både för odling och konsumtion av svenska körsbär, när importerade bär först föras i marknaden och då äro jämförelsevis begärliga. Anmärkas må, att, då konsumtionstiden omfattar endast 5 à 6 veckor, enbart svenska körsbär finnas i marknaden. Då det givetvis är ett intresse, att den svenska körsbärsodlingen, som har gamla anor och med stor framgång kan bedrivas inom skilda trakter av landet, uppmuntras, tillstyrker lantbruksstyrelsen motionerna i denna del, helst som tulltidens utsträckning till och med 31 juli skulle kunna främja ytterligare odling av bland annat senmognande, för vissa konserveringsändamål lämpade, sura sorter.

Päron. Både päron och plommon äro fattiga på C-vitaminer. De sakna därför — liksom bananer — större betydelse som skydd mot skörbjugg, då däremot äpplen under vintern näst apelsiner erbjuda det bästa skyddet mot skörbjugg. Vid sådant förhållande och då päron — liksom plommon och bananer — icke äro att anse såsom värdefulla livsmedel utan allenast som njutningsmedel, anser lantbruksstyrelsen den föreslagna säsongtullen i varje fall icke för hög och den i andra kammarmotionen föreslagna tiden för tullens tillämpning lämpligt avvägd.

Även om skördekvantiteterna av verkligt senmognande päron från Malmöhus län ännu icke äro så stora, att skörden därav kan täcka behovet längre än inemot jultiden, så är det dock möjligt, att genom anlitande av kylhus utsträcka distributionstiden av vissa efterfrågade sorter och sålunda förhindra starkt prissänkande koncentration av utbuden. Just i fråga om päron, som utan kylning hava en i allmänhet jämförelsevis kort mognads- och försäljningstid, blir anhopningen ofta sådan, att odlarna nödgas slumpa bort päronen. Därför är ett effektivt skydd för svenska päron nödvändigt. Den nuvarande tiden för förhöjd tull blott till 30 november har haft till följd, att vårt lands egna odlarorganisationer för ernående av skäliga priser icke kunna i kylhus lagra överskottet av päron. Resultatet av kylgring av päron skulle nämligen under nuvarande förhållanden bliva, att ju längre man till jämförelsevis höga kostnader kylgrade sådana, dess lägre pris komme de att betinga som en följd även av upplagringen i frihamnars kylmagasin av billiga utländska päron.

Äpplen. Från och med den 1 januari (i fråga om päron från och med 1 december) eller vid övergång från högre till lägre tullsats föras i frihamn lagrade äpplen (och päron) i marknaden. Detta har visat sig hava till följd,

att grossister, som idka handel med såväl svensk som utländsk frukt, icke äro benägna att binda sig för leverans av svensk frukt efter sistnämnda dagar eller för leverans under november av päron och december av äpplen annat än i så små partier, att de med absolut säkerhet kunna hinna avsättas före den dag, då utländsk frukt till lägre tull föres i marknaden. Detta har jämväl till följd, att vårt lands egna odlarorganisationer för ernående av skäliga priser icke kunna i kylhus eller på annat sätt lagra överskottet av dessa fruktslag och träffa avtal om leverans av päron i november—december och äpplen frampå nyåret. Resultatet härav skulle nämligen bliva, att, såsom ovan anförts, ju längre man till jämförelsevis höga kostnader kyllagrade svensk frukt, dess lägre pris komme den att betinga, detta även i fråga om all importerad frukt kvalitativt överlägsna sorter av äpplen, såsom Cox's Orange och Ribston från södra Sveriges och Åkerö och Gravensteiner från mellersta Sveriges fruktproduktionsdistrikt.

Priset på svensk frukt pressas ned därigenom, att odlarorganisationernas utbud på grund av angivna förhållanden måste ske i god tid, för att grosshandeln överhuvud taget skall vara villig övertaga försäljning av den inhemska varan. Det har i föredragandens promemoria framhållits, att priset på den inhemska varan avsevärt influeras av den under oktober—november starkt ökade importen av vindruvor, sedan tullen därå borttagits. Allt som allt bliva de svenska odlarorganisationerna av antydda orsaker nödsakade att företaga en stark prissänkning på den del av fruktproduktionen, som föres i marknaden under senhösten och fram mot jul. Det har sålunda, enligt vad lantbruksstyrelsen inhämtat, varit omöjligt för riksförbundet Svensk Frukt att under sistlidna december månad finna avsättning för resterande större partier goda svenska äpplen till under slutet av oktober och hela november gällande priser. Förbundet har fastmera nödgats dels utbjuda denna frukt till lägre pris än gällande internationell notering och dels vidtaga åtgärder för utlämnande av vissa partier i konsignation.

Här må vidare framhållas, att äpplet är vårt lands viktigaste fruktslag, för vars odling de naturliga förutsättningarna flerstädes äro mycket goda, särskilt i östra Sveriges kusttrakter och runt vissa större sjöar i sydöstra Sverige. Vid sådant förhållande ävensom med hänsyn till de svenska äpplenas näringsfysiologiska betydelse anser lantbruksstyrelsen det vara angeläget att beträffande detta fruktslag åtgärder vidtagas, som kunna anses ägnade att främja utvecklingen av en ur folkförsörjningens synpunkt målmedveten produktionsinriktning. I bland annat nyssnämnda delar av landet, i vilkas steniga terräng med dess jämförelsevis små brukningsdelar spannmålsodling och animalieproduktion har svårt att föda sin man, har fruktodlingen, särskilt äppleodling, under de senaste åren tagit sådan fart och den ekonomiska framgången visat sig så påtaglig, att denna utveckling icke bör hämmas utan tvärtom genom statsmakternas ingripande ytterligare stegras.

Den i motionen i första kammaren föreslagna utsträckningen under 14 dagar av en högre tull är utan egentligt värde. Andra kammarmotionen åsyftar däremot ett mera reellt stöd för den del av äppleproduktionen, som med hänsyn till sitt näringsfysiologiska värde och nationalekonomiska betydelse bör avsevärt utvecklas.

Redan för mer än 15 år sedan uppskattade Sveriges pomologiska förening produktionen av sena äpplesorter till ungefär hälften av den sammanlagda produktionen. Därefter har en bestäm d stegring uti odlingen av senmognande sorter inträtt. Medan Mälardalens och därmed jämförliga odlingsdistrikts uppgift bör vara att förse marknaden med tidig och sen höstfrukt, bör det vara Sydsveriges uppgift att tillgodose behovet av dels i viss ut-

sträckning tidiga sommaräpplen, dels och framför allt senhöst- och vinteräpplen. Sistnämnda uppgift är så mycket betydelsefullare, som enligt hittills vunna forskningsresultat senmognande sorter visat sig äga högre halt av C-vitaminer än andra.

Planmässighet i äppleproduktionen allt efter de naturliga förutsättningarna för tidigt, medeltidigt och senmognande sorters utveckling har sålunda börjat komma till stånd. Enligt lantbruksstyrelsens mening bör därför det tullskydd, som föreslås i andra kammarmotionen, kunna ytterligare främja äppleproduktionens utveckling. Med hänsyn till oundgängligen varierande skördar synes det för planmässig utveckling av produktionen ändamålsenligare med en så jämförelsevis låg tull som 20 öre per kilogram under längre årlig giltighetstid — såsom i andra kammarmotionen föreslås — än en högre tull med kortare giltighetstid.

Vindruvor. Redan innan förutvarande tull å vindruvor eller 35 öre per kilogram år 1935 upphävdes, voro importerade vindruvor en under vissa tider av året jämförelsevis billig och ganska allmän konsumtionsvara. Följden av denna tulls borttagande har nu blivit, att druvimporten ökat och starkt inkräktar på avsättningen av andra inom landet odlade fruktslag. Även om en tull av 35 öre per kilogram icke kan framdriva odling under glas av vindruvor inom landet och sålunda icke utgör en skyddstull för motsvarande svenska produkt, har en tull av denna storlek dock ett betydande inflytande på avsättningen av andra produkter. Borttagandet av denna tull var därför ur den synpunkt, lantbruksstyrelsen nu har att anlägga, olämpligt. Mot den i motionerna föreslagna tiden för ifrågasatt tulls tillämpning har lantbruksstyrelsen ingenting att erinra.

Rötter, ätbara, nyskördade, färska samt köksväxter, färska eller enbart kokade, hänförliga till stat. nr 116. Vad rötter beträffar är förhållandet det, att höstens på åkern erhållna skörd av rötter utav olika slag i allmänhet är tillräcklig för det verkliga konsumtionsbehovet, varför under glas drivna s. k. primörer av detta slag mera avse att möta en lyxkonsumtion, för vars fördyrande genom ifrågasatt tull ingen vägande erinran kan göras, helst som ett skydd härför skulle i viss utsträckning kunna möjliggöra viss arbetspersonals sysselsättning under november—januari månader, då i allmänhet personalbehovet i driverierna måste inskränkas. Då därtill kommer, att dessa produkter kunna odlas i för andra ändamål avsedda växthus, som efter primörernas skörd tagas i anspråk för andra och viktigare kulturer, behöver sådan odling icke fördyras genom uppförande av särskilda växthus för ändamålet. Med hänsyn till befintliga växthus' fulla utnyttjande och möjligheten att även under nämnda vintermånader kunna kvarhålla arbetspersonalen, anser lantbruksstyrelsen visst fog föreligga för den ifrågasatta tullhöjningen.

Vad anförts om produkter, hänförliga till stat. nr 103, gäller även i fråga om till stat. nr 116 hänförliga produkter, såsom dill, persilja och spenat.

De skäl, som ovan anförts i fråga om den ökade möjligheten att genom bättre effekt av tullen helt utnyttja redan befintliga driverier och därmed behålla arbetspersonalen under nämnda vintermånader, föreligga även beträffande odlingen av *gurkor* och *tomater*. Någon starkare fördyring annat än temporärt av gurkor och tomater lär icke kunna befaras, då erfarenheten hittills visat, att konkurrensen mellan odlare i södra och mellersta Sverige ganska snabbt framtvingar sådan rationalisering av produktionen under olika månader, att för konsumtionen skäligen priser snart uppnås. I tekniskt avseende har vinterdrivningen av vegetabilier gjort så betydande framsteg, att svårigheter numera icke möta att alltmera förlänga produktionsperioden. Lantbruksstyrelsen tillstyrker sålunda även i denna del av motionen—

terna ifrågasatt utsträckning av tiden för tilläggstullen å gurkor och tomaters.

Slutligen ifrågasattes i bägge motionerna en tilläggstull å *blommor och blomdelar* av 5 kronor per kilogram under tiden 1 mars—1 december. Härmed avses återinförande viss tid under året av förutvarande med samma belopp hela året utgående tilläggstull, som borttogs i samband med handelsöverenskommelsen med Frankrike den 13 mars 1933.

Även i fråga om denna produktion, som avser avskurna blommor och blomdelar, kunna anföras samma motiv som ovan i fråga om under glas drivna köksväxter. För kontinuitet i växtdriveriernas produktion, avseende inom samma växthus olika tider av året odlade blommor, rötter och grönsaker, fordras viss konstant personal. För full sysselsättning av densamma måste den ena odlingen avlösa den andra. Möjligheten att genom kontinuitet i driften öka och förbilliga produktionen av ovannämnda under glas odlade livsmedel och blommor måste med den i riket nu tillgängliga betydande växthusarealen (enligt 1932 års jordbruksräkning 2,486,000 kvadratmeter, därav för växthus 1,288,000 kvadratmeter och för bänkgårdar 1,198,000 kvadratmeter) bli betydande, i den mån ett ökat tullskydd hinner att verka. Då kostnaderna för växthusdriften därigenom skulle kunna fördelas på under olika tider av året förekommande odlingar, måste produktionen kunna i icke ringa grad förbilligas. Då vidare produktionen inom landet har stora möjligheter att fylla behovet av blommor särskilt under den tid av året, 1 mars—1 december, som avses i motionerna, torde ifrågasatt tullökning icke kunna anses medföra olägenheter för konsumtionen men däremot ett avgjort stöd för ökad rationalisering och förbilligande av produktionen i denna del. Lantbruksstyrelsen anser sig sålunda kunna förorda ifrågasatt tilläggstull å blommor och blomdelar.

På grund av vad sålunda anförts har lantbruksstyrelsen, som vid bedömande av denna fråga icke tagit hänsyn till tullpolitiska förhållanden och gällande handelstraktater, funnit sig ur synpunkten av de intressen, styrelsen har att bevaka, böra förorda i andra kammarmotionen framställda förslag till säsong- och tilläggstullar, under förutsättning likväl att ovan av styrelsen beträffande lök ifrågasatt jämkning vinner beaktande.

Kommerskollegium har berett handelskamrarna i Stockholm, Göteborg och Malmö samt Sveriges Köpmannaförbund och Sveriges Kolonialvaruengrossisters Riksförbund tillfälle att avgiva yttranden i ärendet. Samtliga organisationer med undantag av den sistnämnda ha inkommit med yttranden, vilka överlämnats till utskottet.

Motionerna ha avstyrkts såväl vad angår de föreslagna tullförhöjningarna som den ifrågasatta importregleringen av Stockholms handelskammare och Skånes handelskammare. Handelskammaren i Göteborg har endast yttrat sig rörande tullfrågorna och avstyrkt de föreslagna höjningarna. Sveriges Köpmannaförbund har tillstyrkt såväl genomförande av tullförhöjningarna som införande av importreglering, varvid dock all nödig hänsyn borde tagas till med främmande makter avslutade handelstraktater.

Kommerskollegium framhåller, hurusom de ifrågasatta tullförhöjningarna delvis beröra tulltaxepositioner, som för längre eller kortare tid äro bundna i gällande handelsavtal. Här om anför kollegium i huvudsak följande:

Enligt handelsavtalet med Förenta Staterna den 25 maj 1935 är tullsatsen 10 kronor bunden för *äpplen* under tiden 1 januari—30 april och för *päron*

under tiden 1 december—30 april. Avtalet löper för tre år räknat från den 6 augusti 1935. Vad angår *vindruvor* är tullfrihet tillförsäkrad Spanien genom avtal den 23 augusti 1935, vilket avtal är gällande intill utgången av år 1936. Därefter återinföres, därest icke förlängning av tiden för tullfriheten äger rum, den förut gällande tullen å 35 kronor för 100 kg. Enligt överenskommelse med Frankrike den 13 mars 1933 är tullen för *friska blommor och blomdelar* bunden till grundtullen 500 kronor. Detta avtal kan frånträdas efter uppsägning två månader i förväg.

Kommerskollegium finner sig bland annat med hänsyn till de angivna traktathindren icke kunna tillstyrka de föreslagna tullsatserna för äpplen, päron, vindruvor samt friska blommor och blomdelar. Ur traktatsynpunkt finnes ej något hinder att — såsom i motionerna yrkas — uttaga tilläggs-tullen å äpplen jämväl under juni månad. Emellertid ifrågasätter kollegium, om ur den inhemska fruktodlingens synpunkt ett verkligt behov kan föreligga för höjd frukttull under juni månad, under vilken tid färska svenska äpplen väl knappast torde kunna saluföras.

Vad angår *lök, plommon, körsbär, rötter och köksväxter* framhåller kollegium önskvärheten av att man av handelspolitiska skäl vid genomförande av eventuella tullförhöjningar framgår med varsamhet.

Beträffande *tomater* anmärker kollegium att, enär förberörda 1935 års avtal med Spanien garanterar frihet från tilläggstull under tiden 15 december—15 april, en eventuell utsträckning av tilläggstullen måste begränsas till tiden den 1—14 december. Mot en sådan utsträckning synes kollegium icke ha något att erinra.

Kollegium anför slutligen följande:

Motionerna gå, såsom tidigare är berört, ut på att tullarna, respektive tilläggstullarna å lök, plommon, körsbär, päron, äpplen och ätbara färska rötter skulle utgå uteslutande såsom säsongtullar under vissa angivna tider på året, medan varorna i fråga skulle vara tullfria under övriga delar av året. Kollegium finner detta uppslag vara av intresse. För frågans bedömande torde emellertid krävas en närmare utredning, vid vilken även de statsfinansiella konsekvenserna av en sådan omläggning av tullskyddet torde böra beaktas.

Redan tidigare har nämnts, att motionärerna såsom alternativ förordade införande av *importreglering*, »så att verksamt skydd beredes svenska odlare». Ur formell synpunkt möta med hänsyn till förberörda handelsavtal med Förenta Staterna hinder för genomförande av en importreglering bl. a. rörande äpplen och päron, såvida detta ej sker i samband »med administrativa åtgärder för reglering eller kontroll av produktion, distribution eller priser beträffande likartade inhemska varor». Men även fråsett detta hinder, torde en importreglering, om den skall tillämpas så att den i mera väsentlig omfattning begränsar införseln av de ifrågavarande produkterna, lätt kunna komma att komplicera våra handelspolitiska relationer till vissa länder, på vilka vi ha betydande exportintressen att tillvarataga. Med hänsyn till vad sålunda anförts, finner Kollegium motionärernas förslag i nu senast berörda del ej kunna för närvarande förordas.

Utskottet.

Utskottet finner förhållandena inom den svenska frukt- och trädgårdsodlingen påkalla ett närmare övervägande, huruvida icke åtgärder behöva vidtagas till denna närings skydd. De förslag, som framlagts i de föreliggande motionerna, åsyfta att åstadkomma sådant skydd. Såsom av den lämnade redo-

görelsen framgår föreligga dock hinder att genomföra vissa i motionerna framförda förslag på grund av gällande handelsöverenskommelser med främmande makter. Sålunda kan för närvarande produktionen av äpplen och päron icke komma i åtnjutande av ett förhöjt tullskydd i enlighet med motionärernas förslag, och ej heller kan importen av dessa produkter göras till föremål för reglering med hänsyn till gällande handelsavtal med Förenta Staterna. Även där direkta traktatsenliga hinder icke föreligga måste, såsom särskilt kommerskollegium framhåller, av handelspolitiska skäl viss varsamhet iakttagas på detta område. Vid en avvägning mellan de intressen, vartill hänsyn här bör tagas, finner sig emellertid utskottet böra tillstyrka, att förevarande näringsgren nu i viss omfattning beredes ökat skydd.

När det gäller att avgöra på vad sätt detta skydd skall åstadkommas, genom tullar eller genom importreglering, ansluter sig utskottet till det förra alternativet, vilket överensstämmer med den uppfattning, som kommit till uttryck i de hörda ämbetsverkens utlåtanden. Beträffande de produkter, som böra komma i åtnjutande av ett högre tullskydd, anser sig utskottet under förhandenvarande förhållanden böra förorda att lök, gurkor, plommon och körsbär beredas sådant skydd.

I motionerna har för lök föreslagits en säsongtull av 20 kronor för 100 kg under tiden $\frac{1}{6}$ — $\frac{31}{12}$. Utskottet, som finner den nuvarande grundtullen av 5 kronor för 100 kg under hela året böra bibehållas, anser en höjning av sistnämnda tullsats för tiden $\frac{1}{6}$ — $\frac{31}{12}$ med 15 kronor för 100 kg vara lämplig. Vid ett bifall härtill kommer för årets sju sista månader tullen å lök att utgå med 20 kronor för 100 kg. För gurkor utgår för närvarande förutom grundtull en tilläggstull under tiden $\frac{1}{4}$ — $\frac{30}{9}$. Denna föreslås i motionerna utsträckt att gälla under tiden $\frac{15}{5}$ — $\frac{15}{12}$. I denna del finner sig utskottet böra tillmötesgå motionärerna såtillvida, att tiden för tilläggstullens giltighet bestämmes till $\frac{15}{3}$ — $\frac{30}{9}$. För plommon utgår nu dels grundtull under hela året med 10 kronor för 100 kg, dels ock under tiden $\frac{1}{5}$ — $\frac{31}{1}$ tilläggstull med samma belopp. Motionärernas förslag att med upphävande av dessa tullar belägga plommon med en säsongtull av 35 kronor för 100 kg under tiden $\frac{1}{7}$ — $\frac{15}{11}$ finner sig utskottet böra biträda. Vad slutligen angår körsbär innebära förslagen införande av en säsongtull av 35 kronor för 100 kg under tiden $\frac{1}{6}$ — $\frac{31}{7}$ jämte eventuellt bibehållande av den nu för hela året utgående tullen av 10 kronor för 100 kg. Utskottet finner sig böra tillstyrka motionärernas förslag på det sättet, att dels den gällande tullen bibehålles, dels ock säsongtull införes under den föreslagna tiden med 25 kronor för 100 kg utöver gällande tull.

Såsom framgår av kommerskollegii yttrande kan för närvarande intill utgången av innevarande år på grund av gällande handelstraktat med Spanien någon tull icke införas för vindruvor. Den nu gällande tullfriheten för detta varuslag upphör emellertid automatiskt den 1 januari 1937, varvid den tidigare gällande tullen av 35 kronor för 100 kg under hela året återinföres, därest icke en förlängning av tullfriheten äger rum. Utskottet, som uppmärksammat det stora prisfall å vindruvor, som ägt rum, sedan den förutvarande tullen upphävdes, och den verkan, som detta prisfall medfört på

avsättningen av inhemska frukter och bär, anser ett återinförande av tullen för vindruvor vara av betydelse som skydd för den svenska frukt- och bär-odlingen. Utskottet vill understryka angelägenheten av att Kungl. Maj:t, i händelse fråga uppstår om förlängning av gällande tullfrihet å vindruvor, ville beakta vad utskottet anfört beträffande skyddet för den inhemska frukt- och trädgårdsodlingen. Då emellertid odlingens intressen härutinnan icke torde göra sig gällande under tiden januari—maj, synes ett återinförande av tullen å vindruvor kunna, därest av hänsyn till andra intressen detta skulle anses lämpligt, anstå till den 1 juni 1937.

Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t jämväl i övrigt har uppmärksamheten riktad på frukt- och trädgårdsodlingens behov av erforderligt stöd samt att Kungl. Maj:t, om anledning därtill gives, vidtager efter omständigheterna påkallade åtgärder för tillgodoseende härav. Till slut vill utskottet framhålla, att riksdagen vid behandling av en inom andra kammaren väckt motion, nr 377, vilken hänvisats till jordbruksutskottet, får taga ställning till vissa spörsmål, som nära sammanhånga med de frågor, som äro berörda i motionerna I: 104 och II: 254.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, i anledning av motionerna I: 104 av herr Elof Andersson m. fl. och II: 254 av herr Pehrsson i Bramstorp m. fl.,

1) besluta, att gällande tulltaxa skall från och med dag, som Kungl. Maj:t bestämmer, i nedan angivna delar hava följande ändrade lydelse:

		Tull för 100 kg kronor
Köksväxter, ej särskilt nämnda:		
färska eller enbart kokade:		
lök:		
53: 1	under tiden 1 januari—31 maj T	5: —
53: 2	under annan tid T	20: —

Fruktur och bär, ätbara:		
färska eller enbart kokade:		

66	-----	
plommon:		
67: 1	under tiden 1 juli—15 november .. T	35: —
67: 2	under annan tid	fria
körbsär:		
67: 3	under tiden 1 juni—31 juli T	35: —
67: 4	under annan tid T	10: —
67: 5	äpplen, päron och andra, ej särskilt nämnda T	10: —

2) besluta, att förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa¹ skall, i vad angår stat. nr 112, från och med dag Kungl. Maj:t bestämmer hava följande ändrade lydelse:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggstull för 100 kg kronor
ur 55	112	Köksväxter, ej särskilt nämnda: färska eller enbart kokade: — — — — — gurkor, under tiden 15 mars—30 september.. N — — — — —	30: —

3) besluta, att i förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa² skall vidtagas den ändringen beträffande kolumnen upptagande tulltaxenr att »ur 67» ersättes med »ur 67: 5»; och

4) i skrivelse hos Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte beträffande frågan om tull å vindruvor beakta vad utskottet anfört rörande avsättningen av inhemska frukter och bär; ävensom

B) att förenämnda motioner I: 104 och II: 254 måtte, i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan under A) hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 22 maj 1936.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bårg i Katrineholm, Hjalmarsson, Björklund, Olsson i Gävle, Olsson i Ramsta, Ericson i Boxholm, Sjödahl, Berg i Karlskrona, Löfvander, Larsson i Örbyhus, Hagström, Johansson i Krogstorp, Eklund, Andersson i Dunker, Lundell och Persson i Undersvik.

Reservat ion

av herr *Björklund*.

¹ Senaste lydelse av förordningen i förevarande del se Sv. förf. saml. 1934: 90.

² Senaste lydelse av förordningen i förevarande delar se Sv. förf. saml. 1935: 222 och 472.

Preliminär uppgift över den månatliga införseln till

Månader	Blommor och blomdelar etc.: andra än mimosa och ljung: friska (Stat. nr 89: 2)		Rötter, ätbara, ej nyskördade och inkommande $\frac{1}{1}-\frac{30}{4}$ (Stat. nr 103)	
	Kg	Kr.	Kg	Kr.
	Januari	6,021	87,913	167
Februari	5,854	79,840	19	68
Mars	5,300	69,330	450	710
April	3,227	45,989	1,404	1,630
Maj	2,098	32,953	6,627	6,407
Juni	1,586	22,942	2,024	1,350
Juli	359	5,479	2	3
Augusti	493	6,674	—	—
September	903	12,344	229	271
Oktober	2,637	35,920	—	—
November	3,831	54,217	30	5
December	8,091	129,106	—	—
Summa	40,400	582,707	10,952	10,784
Enhetsvärde kr.		14: 42		0: 98

Månader	Köksväxter, ej särskilt nämnda, färska etc.: andra slag			
	blomkål (Stat. nr 114 före $\frac{1}{10}$) (Stat. nr 116: 1 efter $\frac{1}{10}$)		andra (Stat. nr 116 före $\frac{1}{10}$) (Stat. nr 116: 2 efter $\frac{1}{10}$)	
	Kg	Kr.	Kg	Kr.
Januari	43,855	28,658	10,478	20,499
Februari	49,498	37,783	14,263	28,712
Mars	85,590	57,280	13,857	21,929
April	80,364	77,672	2,702	4,355
Maj	87,201	73,855	1,826	1,584
Juni	56,123	39,962	1,414	737
Juli	690	362	2	2
Augusti	—	—	94	210
September	—	—	87	110
Oktober	9	1	416	721
November	3,040	1,495	2,825	3,414
December	31,640	22,092	6,129	8,224
Summa	438,010	339,160	54,093	90,497
Enhetsvärde kr.		0: 77		1: 67

*Häri ingå 60,269 kg. tomater värda 40,033 kr. inkomna under tiden 15—31 december, stat.

Bilaga.

Sverige under år 1935 av nedan upptagna varuslag.

särskilt nämnda		Köksväxter, ej särskilt nämnda, färska etc.					
andra (Stat. nr 105)		Lök (Stat. nr 109)		Gurkor (Stat. nr 112)		Tomater (Stat. nr 115 före 1/6) (Stat. nr 114 } (' ' 115 } efter 1/6)	
Kg	Kr.	Kg	Kr.	Kg	Kr.	Kg	Kr.
68	70	283,835	41,105	76	415	95,671	72,321
630	350	305,365	47,729	321	1,478	75,786	48,760
852	406	204,633	35,830	51,407	59,826	143,211	98,301
242	125	549,242	96,410	82,231	68,229	226,061	172,722
4,426	609	456,091	83,321	3,683	3,000	184,965	244,466
9,699	1,300	299,709	58,186	6,655	3,512	71,303	66,697
—	—	327,988	59,155	1	2	19,439	11,562
—	—	343,149	58,123	6	8	1,283	1,463
—	—	362,358	48,897	40	20	30,842	15,324
—	—	358,199	48,285	4,740	4,463	40,754	19,646
492	240	260,145	38,294	1,461	2,584	74,143	55,282
475	250	129,508	20,212	578	665	185,264	¹ 122,232
16,884	3,350	3,880,172	635,547	151,199	144,202	1,148,722	928,776
	0: 20		0: 16		0: 95		0: 81

Fruktar och bär, ätbara: färska etc.					
vindruvor (Stat. nr 127)		äpplen (Stat. nr 130)		päron (Stat. nr 131)	
Kg	Kr.	Kg	Kr.	Kg	Kr.
167,171	155,900	744,408	316,328	263,825	129,279
32,867	45,311	1,970,122	823,060	412,775	205,228
48,329	86,560	1,234,780	539,009	425,479	252,233
79,791	114,840	1,436,196	738,740	569,489	327,856
57,626	84,732	2,523,878	1,407,760	520,666	322,933
41,508	56,827	605,163	364,775	289,415	214,556
22,077	40,514	412,538	297,050	55,596	43,642
69,589	101,186	567,898	356,869	391,378	285,202
409,872	295,955	54,331	26,813	49,065	29,886
1,162,953	830,950	94,125	34,584	16,852	9,668
1,496,059	1,087,155	1,345,322	472,444	129,209	71,556
1,225,937	876,511	1,871,633	763,651	1,131,964	537,935
4,813,779	3,776,441	12,862,394	6,141,083	4,255,713	2,429,974
	0: 78		0: 48		0: 57

Införseln av vindruvor, äpplen och päron för tiden 1912—1935.

(Siffrorna för 1935 preliminära).

År (medeltal per treårsperiod)	V i n d r u v o r (Stat. nr 127)			Ä p p l e n (Stat. nr 130)			P ä r o n (Stat. nr 131)		
	ton	1,000 kr.	medel- värde per kg kr.	ton	1,000 kr.	medel- värde per kg kr.	ton	1,000 kr.	medel- värde per kg kr.
1912/14	364.5	327	0.90	3,108.8	1,222	0.39	575.7	276	0.48
1915/17	306.7	379	1.23	3,221.6	2,596	0.81	171.0	146	0.86
1918/20	466.6	914	1.96	5,125.6	4,642	0.91	828.4	767	0.93
1921/23	571.6	861	1.51	6,809.4	4,532	0.67	2,295.7	1,265	0.55
1924/26	980.5	1,172	1.20	12,969.3	7,064	0.54	3,820.6	1,937	0.51
1927/29	1,432.8	1,778	1.24	19,079.2	10,329	0.54	7,049.4	4,100	0.58
1930/32	1,989.5	2,117	1.06	16,767.7	9,207	0.55	7,579.7	4,207	0.56
1933	1,670.8	1,663	1.00	9,769.1	5,194	0.53	4,074.4	2,421	0.59
1934	2,217.2	1,989	0.90	12,012.7	5,496	0.46	5,454.6	2,782	0.51
1935	4,813.8	3,776	0.78	12,862.4	6,141	0.48	4,255.7	2,430	0.57